Muudatus sotsiaal-transpordis

LK 2

Esimesse klassi astumise info

LK 4

Aiandusega tegelemine on tervislik

LK 8-9

Elva valla leht

ELVA VALD

12. APRILL 2021, NR 91
infoleht@elva.ee
elva.ee / 730 9882
facebook.com/elvavald

Vallavolikogu kehtestas Verevi järve ranna-ala detailplaneeringu

29. märtsil toimus Elva vallavolikogu e-istung, kus kehtestati Elva linnas Verevi järve ranna-ala detailplaneering. Otsus võeti vallavolikogus vastu 14 poolthäälega.

PRAEGUSED EHITISED EI PAKU TÄNAPÄEVASEID VÕIMALUSI. Foto: Triinu Paas

Detailplaneeringu kehtestamise eesmärk oli luua õiguslik alus Verevi järve ranna-ala supelranna väljaarendamiseks ja ehitusõiguse määramiseks.

Ujulaga rannahoone

Elva abivallavanem Kertu Vuks selgitas, et detailplaneeringu kehtestamine annab võimaluse ehitada Tartu mnt 16 krundile avalikkusele suunatud aasta läbi kasutuses olev mitme funktsiooniga hoone, näiteks rannahoone koos ujula või spaaga. „Detailplaneering on läbinud kõik menetlusetapid ehk planeering on volikogus vastu võetud, see on olnud avalikul väljapanekul arvamuste esitamiseks, toimunud on ka avalik arutelu, mille järel planeeringut täiendati," selgitas Vuks. Peale selle kiitis rahandusministeerium detailplaneeringu heaks selle aasta 22. veebruaril.

Detailplaneeringu eesmärk on kavandada multifunktsionaalne rannahoone, mis võimaldaks selle kasutamist aasta läbi.

Detailplaneeringuga vähendatakse hoonestusala ulatuses Verevi järve kalda ehituskeeluvööndit, mistõttu on tegu Elva linna üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga.

Korrastatakse parkimine

Detailplaneeringuga korrastatakse ka parkimiskorraldust. Nimelt on planeeringuga kavandatud 89 aasta läbi kasutatavat parkimiskohta Järve tänava äärde, Tartu maantee järvepoolsele küljele ja Järve tänava parklasse. Peale selle luuakse 66 hooajalist parkimiskohta Tartu maantee parkmetsapoolsele küljele.

Detailplaneering näeb ette sademeveesüsteemi rajamist Tartu mnt ja Järve tänavale. Sademevesi puhastatakse vastavate puhastussüsteemidega.

Verevi rannaala suurus on 2,9 hektarit ning planeeringu järgi on kavandatava hoone suurim lubatud ehitisaluse pind 2120 m².

Verevi rannaala jääb avalikku kasutusse.

Pärast detailplaneeringu kehtestamist töötatakse välja hoonestusõiguse tingimused, mille üle otsustab volikogu. Sellele järgneb hoonestusõiguse konkursi korraldamine. Detailplaneeringu järgi on Verevi rannaala arhitektuurivõistluse nõudega ala, mis tähendab, et hoone parim arhitektuurne lahendus ehk hoone väljanägemine selgitatakse välja võistlustööga.

Lisainfo:
Kertu Vuks, Elva abivallavanem
kertu.vuks@elva.ee

> Detailplaneeringu eesmärk on kavandada multifunktsionaalne rannahoone, mis võimaldaks selle kasutamist aasta läbi.

KORDUMA KIPPUVAD KÜSIMUSED

1. Miks ei kavandata Verevi randa ainult rannahoonet?

Verevi järve rannaalal paiknevad erinevad randa teenindavad hooned, mis on tugevalt amortiseerunud ning ei paku supelrannas tänapäevaseid vaba aja veetmise võimalusi. Ebaotstarbekas on rajada ainult rannahoone funktsiooniga hoonestust, sest enamuse aja aastast seisab hoone kasutuseta. Seetõttu on mõistlik kavandada mitmefunktsiooniline hoone, mida saab kasutada ka väljaspool rannahooaega.

2. Kas kogu ranna-ala ehitatakse täis?

Ei. Verevi rannaala suurus on 2,9 hektarit ning planeeringu järgi on kavandatava hoone suurim lubatud ehitisalune pind 2120 m².

3. Kui suurt hoonet ranna-alale kavandatakse?

Tartu maantee poolses küljes on hoone maksimaalne kõrgus *ca* 10,3 m (hinnanguliselt 2 maapealset korrust). Kavandatav hoone asub suure langusega alal ja järve suunas tekib hoone astmeline langemine. Hooneosade kõrgused on paika pandud absoluutkõrgustega ja hoonestusala jagatud neljaks ehitise suurima lubatud kõrgusega tsooniks. Hoone astmelisust kirjeldava joonise leiate: elva.ee/verevi-jarve-ranna-ala-detailplaneering

4. Kas randa ehitatakse betoonist hall kastikujuline hoone?

Ei. Detailplaneeringu seletuskirjas on esitatud detailplaneeringu eskiisi illustreerivad vaated. Illustreerivatel piltidel kujutatud „hall kast" ei iseloomusta kavandatavat hoonet, vaid näitab planeeringualale kavandatava hoonestuse asukohta ja selle ligikaudset ruumilist mahtu. Detailplaneeringu lähteseisukohtades on sätestatud, et Verevi rannaala on arhitektuurivõistluse nõudega ala. See tähendab, et hoone parim arhitektuuriline lahendus selgitatakse välja võistlustööga.

Detailplaneeringus tuuakse põhijoonisel, seletuskirjas ja illustratsioonide abil välja planeeringuala ehitusõigus (hoone lubatud kõrgus, krundi sihtotstarve, lubatud hoonete arv jms), mis on võistluse alus.

5. Kas rand jääb avalikku kasutusse?

Jah. Elva linna kehtivas üldplaneeringus on kirjas, et Verevi rannaala on ettenähtud avalikult kasutatava piirkonnana inimestele puhkamiseks ja suplemise võimaldamiseks koos selleks vajalike rajatiste ja rannahoonega. Seda võimalust ei võeta kelleltki ära, rannaala jääb avalikku kasutusse ning seda ei muudeta ärimaaks.

6. 29. märtsil 2021 kehtestati vallavolikogus detailplaneering. Mis saab edasi?

Pärast detailplaneeringu kehtestamist töötatakse välja hoonestusõiguse tingimused, mille üle otsustab volikogu. Sellele järgneb hoonestusõiguse konkursi korraldamine. Detailplaneeringu järgi on Verevi rannaala arhitektuurivõistluse nõudega ala, mis tähendab, et hoone parim arhitektuurne lahendus ehk hoone väljanägemine selgitatakse välja võistlustööga.

ELVA VALLA INFO

Aprillikuus toimub üleminek uuele sotsiaaltranspordi korraldusele

Aprillikuus toimub üleminek uuele sotsiaaltranspordi korraldusele, mis tähendab, et transporti hakkab korraldama Tartumaa ühistranspordikeskus ning veoteenuseid hakkab osutama OÜ Tartaline. Aprillis toimub teavitamine ja sõitude ümberkorraldamine.

VEDAJA KASUTUSES ON TAVALINE SÕIDUAUTO, RATASTOOLIVÕIMEKUSEGA SÕIDUK JA RAAMITRANSPORDIKS KOHALDATUD SÕIDUK. Foto: Bigstock

RUTT HANNI
SOTSIAALNÕUNIK

Vastavalt sotsiaalhoolekande seadusele on sotsiaaltranspordi korraldamine kohalike omavalitsuste kohustuseks. Alates aprillist 2021 võtab pilootprojekti „Sotsiaaltranspordi korraldusmudelite testimine“ raames need kohustused üle Tartumaa Ühistranspordikeskus.

Eelpoolmainitud pilootprojekti on algatanud Sotsiaalministeerium Euroopa sotsiaalfondi meetme “Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“ tegevuse „Eakatele, erivajadusega ja toimetulekuraskustega inimestele ning nende pereliikmetele tööle saamist toetavad hoolekandeteenused“ raames. Projekti rahastab 85% ulatuses Euroopa sotsiaalfond, 15% on kohalike omavalitsuste omaosalus. Projekt kestab kaks aastat.

Projekti käivitamisel on tehtud teenuse korraldamiseks vajaliku IT lahenduse teostaja ning dispetšer- ja veoteenuse osutaja riigihanked. Hangete tulemusena arendab IT lahendust AS Ridango ja Tartumaal osutab dispetšer- ja veoteenust OÜ Tartaline.

Teenusele suunamine

Sotsiaaltranspordi teenusele suunamiseks tuleb pöörduda oma piirkonna sotsiaaltööspetsialisti poole:

- Elo Kasetalu (Konguta, Elva linn), 523 9389, elo.kasetalu@elva.ee
- Ene Sõber (Rõngu), 513 9352, ene.sober@elva.ee
- Katrina Mets (Elva linn, Palupera), 5381 6336, katrina.mets@elva.ee
- Oliivia Oengo (Puhja), 525 6212, oliivia.oengo@elva.ee
- Sirje Erm (Rannu), 525 3370, sirje.erm@elva.ee

Kui klient on teenusele suunatud (kliendile on edastatud otsus), siis on tal endal või valla kinnitatud kontaktisikul õigus sõite tellida. Sõite saab tellida vastavalt omavalitsuse etteantud marsruutidel ja mahus.

Tellimine

Sõidutellimuste vastuvõtmine toimub tööpäeviti kell 8–17 dispetšeri telefonil **730 0200** või e-aadressil **sotsiaal@tartaline.ee**. Tellimus, mis on laekunud vähemalt **kolm tööpäeva enne** teenusvajaduse päeva tagab sõidu toimumise soovitud päeval ja kellaajal. Muudel juhtudel toimub teenindamine vastavalt sõidukite saadavusele.

Tellimisel on vajalik kliendil edastada:

- lähtekoha ja sihtkoha aadressid;
- sihtkohta jõudmise või lähtepunktist peale võtmise soovitud aeg;
- saatja vajalikkusest;
- kaasavõetavast pagasist ja abivahenditest.

Klient ei telli sõitu või tühistab juba tellitud sõidu, kui tema või tema saatja on nakkusohtlik.

Klient teavitab dispetšerit esimesel võimalusel kui ta loobub sõidust telefonil **730 0200**.

Vedaja kasutuses on kolme tüüpi sõidukid: tavaline sõiduauto, ratastoolivõimekusega sõiduk ja raamitranspordiks kohaldatud sõiduk. Vastava valiku, lähtudes kliendi erivajadustest, teeb dispetšer.

Hinnakiri

Teenusele kehtib kliendi omaosaluse hinnakiri sõltumata sõidu pikkusest:

- Koduvalla piires: 3 eurot/ üks sõidukord
- Maakonna piires: 5 eurot/ üks sõidukord
- Vabariigi piires: 30 eurot/ üks sõidukord

Hind on arvestatud ühele sõidusuunale. Tasumine toimub kliendi sisenemisel sõidukisse.

Kohalikul omavalitsusel on õigus klient vabastada omaosaluse tasumisest või vähendada omaosaluse määra 50% võrra. Kui kliendile, lähtuvalt tema erivajadustest, on ette nähtud saatja siis tema sõidab kaasa tasuta.

Sõitmine

Klientide teenindamine toimub tööpäevadel kell 7–19. Erandjuhtudel ka ööpäev läbi ja puhkepäevadel.

Dispetšeril on õigus klientide sõite ühildada, seetõttu võib ta pakkuda kuni üks tund varasemat kohalejõudmise aega ja/või hilisemat tagasisõiduaega võrreldes kliendi poolt soovituga. Sõidu marsruut võib pikeneda seoses teiste klientide teenindamisega.

Sõidu registreerimine ja omaosaluse tasumise viisid

Kõik kliendi sõidud registreeritakse nii sisenemisel kui ka väljumisel juhiseadmes **Ühiskaardiga**. Selleks peab olema kliendil isikustatud Ühiskaart. Ühiskaarti saab isikustada veebikeskkonnas aadressil pilet.ee/viipe/uhiskaart/persod/perso.

Projekti käivitumisel algetapil saab sõidu eest tasuda vaid sularahas ja pangakaardiga. IT-lahenduse täielikul valmimisel on võimalik kasutada ka avalikul liiniveol kasutusel olevat Ühiskaarti, millele on eelnevalt laetud raha.

Lisainfo:
Rutt Hanni, sotsiaalnõunik
tel 517 0385
rutt.hanni@elva.ee

Avalikul konsultatsioonil: Elva valla heakorraeeskiri

Elva vallavalitsus suunas määruse eelnõu Elva valla heakorraeeskiri avalikule konsultatsioonile.

Uus Elva valla heakorraeeskiri on vajalik selleks, et luua ühendvallas ühtne ja terviklik eeskiri, ajakohastada kehtivaid eeskirju ning viia need vastavusse kehtiva õigusega.

Arvestades Elva valla territoriaalset jaotust, tuleb määruse kehtestamisel arvestada nii tihedama kui ka hajusama asustusega keskkonnaga ja sellest tulenevate iseärasustega. See tähendab, et tingimused tuleb sätestada selliselt, mis sobiksid ühtaegu nii Elva linna, valla alevikesse kui ka küladesse.

Elva valla heakorraeeskirja eesmärk on tagada vallas puhas, ohutu keskkond ja üldine heakord. Eeskiri sätestab heakorranõuded ja koormised Elva valla haldusterritooriumil. Eeskirja on kohustatud järgima kõik Elva vallas viibivad ja tegutsevad isikud ning Elva vallas asuvate kinnistute ja ehitiste omanikud.

Eeskirja eelnõu ja seletuskiri on leitav Elva valla kodulehelt www.elva.ee/heakorraeeskiri.

Küsimused ja ettepanekud eelnõu kohta on oodatud hiljemalt 26. aprilliks 2021. Ettepaneku saate esitada valla kodulehe kaudu või saata oma ettepanekud e-aadressile elva@elva.ee.

Lisainfo:
Sten Saarekivi
heakorraspetsialist
sten.saarekivi@elva.ee
tel 5886 1600

Elva valla maale nimelise pargipingi paigaldamist reguleerib nüüdsest kord

Alates 23. veebruarist 2021 kehtib Elva vallas määrus nr 2 „Elva valla maale nimeliste pargipinkide paigaldamise kord", mis reguleerib valla maale pinkide paigaldamist. Määruse vastuvõtmine oli vajalik seetõttu, et nimeliste pargipinkide paigaldamine on Eestis muutunud üha populaarsemaks ja seda ka Elva vallas.

NIMELISTE PARGIPINKIDE PAIGALDAMINE ON MUUTUNUD ÜHA POPULAARSEMAKS. Foto: Pexels.com

Elva vallas on paigaldatud mitmeid pinke, näiteks Kirjameeste pink, Lions klubi pink, Maimu Sireli ja Kalju Kenneri mälestuspink ja Aivar Teppo pink.

Nimeline pargipink on hea viis tunnustada või mälestada Elva valla või valla piirkonna jaoks olulist inimest, kollektiivi, tegu või nähtust ja ettepaneku pingi paigaldamiseks parki, haljasalale või mujale avalikku ruumi saab teha igaüks. Taotlus pingi paigaldamiseks tuleb esitada Elva valla e-teenuste keskkonnas Spoku.

Pargipingi paigaldamist korraldab vallavalitsus

Oluline on siinjuures panna tähele, et ettepaneku tegijal tuleb tasuda ka pargipingi paigaldamise kulud. Pargipingi paigaldamise korraldab Elva vallavalitsus, kes hooldab pinki järgnevad viis aastat.

Taotluse sisu vaatab läbi vallavolikogu kultuurikomisjon, kes hindab, kas taotluses nimetatud isik või sündmus on olulised Elva vallale või valla piirkonnale.

Ettepaneku pingi asukoha osas teeb taotleja ning asukoht täpsustatakse koostöös vallavalitsusega. Määrusega ei ole kehtestatud pingi kindalt tüüpi, kuid vallavalitsus jälgib pingi tüübi valikul piirkonda terviklikult ning valib välja sobiva pingitüübi.

Lisainfo:
Jaanika Saar, vallaarhitekt
jaanika.saar@elva.ee / 5348 1114

LÜHIDALT

Elva vallavalitsus jätkab 25. aprillini kaugtööga

Seoses koroonaviiruse leviku ja olukorraga riigis otsustati, et Elva vallavalitsus jätkab vähemalt 25. aprillini kaugtööga.

See tähendab, et elanikke nõustatakse eelkõige telefoni ja e-kirja teel. Ametnikega on võimalik kohtuda vaid erandjuhtudel ja ainult sel juhul, kui ametnikuga on kohtumiseks aeg eelnevalt kokku lepitud. Elva vallamajja ja teenuskeskustesse ei ole võimalik ilma eelnevalt ette registreeritud ajata tulla. Ametnikega kohtumiseks tuleb aeg ette registreerida pöördudes ametniku poole kirja või telefoni teel. Kõikide ametnike kontaktid leiate valla veebilehelt: www.elva.ee/kontaktid.

Erinevaid taotlusi palume esitada e-keskkonnas. Paberkandjal dokumendid palume tuua Elva vallavalitsuse maja ees olevasse eraldi märgistusega postkasti (Kesk 32, Elva) või teenuskeskuste juures olevatesse postkastidesse.

Vallavalitsus müüb väiketraktori ja mootorsaani

Elva vallavalitsus müüb oksjonikeskkonnas Osta.ee väiketraktori TZ-4K-14 ja mootorsaani Buran C-640. Oksjonid algavad 19. aprillil kell 13.

» **Tšehhi väiketraktor TZ-4K-14** on töökorras, kuid puudub aku. Kaasa saab põllutöö haakeriista – mullafreesi ja tasandaja. Komplekt asub Puhjas ning transport tuleb korraldada ostjal endal.
Müügi alghind on 500 eurot.

» **Mootorsaan Buran C-640** on aastaid seisnud sõiduriist, millel puudub aku. Teada on, et generaator ei lae ja rool ei pööra ning tuled ei põle. Mootorsaan asub Puhjas ning transport tuleb korraldada ostjal endal.
Müügi alghind on 200 eurot.

Lisainfo Osta.ee portaalis või Elva vallavalitsuse vallavaraspetsialistilt Terje Korss, terje.korss@elva.ee / 5302 0888

Elva vallavalitsus ootab tagasisidet: kus on Elva vallas puudu vajalike objektide viidad?

Elva vallavalitsus ootab 18. aprilli ettepanekuid, kus on Elva vallas puudu oluliste objektide asukohaviidad. Ootame tagasisidet just nende oluliste objektide osas, mida on viida puudumise tõttu keeruline leida.

Missuguseid objekte silmas peame? Ootame ettepanekuid vaatamisväärsuste, loodusobjektide, spordirajatiste, hoone või rajatise või mõne muu objekti viida osas. Oluline on silmas pidada, et viidatavad objektid oleksid avalikus kasutuses.

Oma ettepaneku saate sisestada kaardirakenduses, kuhu saate märkida puuduva viida asukoha. Kaardirakenduse leiate valla kodulehelt www.elva.ee (esilehel „Pane tähele!" kastis).

Esitatud ettepanekud vaadatakse läbi ning ettepaneku esitajatele antakse tagasisidet nende arvestamise/mittearvestamise kohta.

Teie ettepanekud ja mõtted on vajalikud selleks, et selgitada välja vallas asuvad olulised objektid, mis vajavad viitamist.

Kõik ettepanekud on väga oodatud!

Lisainfo:
Jaanika Saar, vallaarhitekt
jaanika.saar@elva.ee / 5348 1114

Elva valla noortemalev otsib tööandjaid

Elva valla noorte töömalev otsib 2021. aasta suveks kohalikke ettevõtjaid, kes oleksid huvitatud Elva valla noortele töö pakkumisest.

Sel aastal on Elva vallas noortemalevat korraldamas neli piirkonda. Õpilastel on võimalus valida järgmiste piirkondade vahel:

» Elva piirkond;
» Rõngu piirkond;
» Rannu piirkond;
» Puhja piirkond.

Kokku osaleb malevas ligi 50 noort (vanuses 13+), kellele otsime võimalusi pakkuda põnevaid töökogemusi. Seetõttu ootame kõiki Elva valla ettevõtteid endast märku andma.

Malev annab noortele võimaluse saada esimene töökogemus, kohtuda uute põnevate inimestega ning omandada edasiseks eluks vajalikud teadmised ja oskused.

Kui teil või teie ettevõttel tekkis maleva vastu suurem huvi ning te sooviksite pakkuda Elva valla noortele suveks töökogemust, palume ühendust võtta Elva valla haridusspetsialistiga, kes jagab vajalikku lisainfot ning viib huvitatud osapooled omavahel kokku.

Auli Mäesalu, haridusspetsialist
auli.maesalu@elva.ee / 5886 4201

ELVA VALLA INFO

Esimesse klassi astumine

Elva valla koolides on alanud esimesse klassi astujate avalduste vastuvõtmine. Avaldus tuleb esitada otse koolile.

AVALDUS KOOLI ASTUMISEKS TULEB ESITADA OTSE KOOLILE. Foto: Kayvo Kroon

Esimesse klassi võetakse vastu laps, kes jooksva aasta 1. oktoobriks saab 7aastaseks. Seoses COVID-19 epidemioloogilise olukorraga riigis palume igast koolist uurida eraldi paberkandjal avalduse viimise võimalusi. Avalduste vormid ja täpsem info on samuti leitav koolide kodulehtedelt.

Kooli vastuvõtmiseks on vaja esitada:

» Lapsevanema taotlus (blankett kooli veebilehel);
» esimesse klassi astuja foto (3 x 4 cm) või digifoto;
» tervisekaart;
» koolivalmiduse kaart;
» haridusliku erivajadusega lapse korral koolivälise nõustamismeeskonna soovitus, rehabilitatsiooniplaani olemasolul selle ärakiri;
» lapsevanema ja lapse isikut tõendava dokumendi koopiad.

Koopiad on võimalik teha ka koolis kohapeal.

Koolikohustuslikust east noorem laps võetakse kooli vastu, kui koolieelne lasteasutus on hinnanud lapse koolivalmidust ning vanem on vallavalitsust õppima asumise soovist teavitanud enne käimasoleva aasta 1. maid. Teavituseks tuleb saata vabas vormis teade e-aadressile elva@elva.ee.

Laps, kes peaks sel aastal kooli minema, kuid ei ole saavutanud õpingute alustamiseks vajalikku koolivalmidust, võib koolivälise nõustamismeeskonna soovituse alusel asuda koolikohustust täitma üks õppeaasta hiljem. Sellise soovituse saamiseks tuleb vanemal pöörduda koolivälise nõustamismeeskonna poole.

Lisainfo:
Auli Mäesalu ,haridusspetsialist
auli.maesalu@elva.ee / 5886 4201

KOOLIDE KODULEHED

» Elva gümnaasium: elvag.edu.ee
» Konguta kool: konguta.edu.ee
» Palupera põhikool: palupk.edu.ee
» Puhja kool: puhja.edu.ee
» Rannu kool: rannu.edu.ee
» Rõngu keskkool: rongu.edu.ee
» Valguta lasteaed-algkool: valguta.edu.ee
» Aakre lasteaed-algkool: aakre.edu.ee
» TERA Peedu kool: peedukool.edu.ee

LÜHIDALT

Aprillis algab lasteaedade rühmade komplekteerimine

Elva valla lasteasutustesse on õigus saada lasteaiakoht lapsel alates pooleteise aasta vanusest, kui lapse ja vähemalt ühe vanema elukoht on rahvastikuregistri järgi Elva vald.

Vallas on kehtestatud kaks teeninduspiirkonda: maa- ja linnapiirkond. Elva linna lasteaedadesse saavad eelisjärjekorras koha linna sissekirjutusega lapsed ning maapiirkonna saavad esimeseks eelistuseks märkida just maapiirkonnas elavad perekonnad.

Elva vallavalitsus on liitunud haridusteenuste haldamise infosüsteemiga ARNO. Elva valla ARNO süsteemi saab lapsevanem siseneda ID-kaardi või Mobiil-ID-ga. Kõigil lastevanematel on soovitav ARNO süsteemi sisse logida ning enda ja oma lapse andmed üle kontrollida. Süsteemis saab lapsevanem ise avaldust muuta, tagasi võtta ja koha kasutamise lõpetada. Vajadusel on abi ja nõuga toeks valla haridusspetsialist, kelle poole võib alati pöörduda.

Aprilli teisel ja kolmandal nädalal komplekteeritakse lasteaedade rühmad ARNO süsteemis olevate andmete ja järjekorra alusel. Teade lasteaiakoha pakkumise kohta edastatakse automaatselt ka lapsevanema e-postile. **Palume kindlasti kontrollida üle süsteemis olevad kontaktandmed.** Lapsevanem saab lasteaiakoha pakkumise ARNO süsteemis kinnitada või tagasi lükata.

ARNO veebilehe ja täpsema info rühmade komplekteerimise ja teeninduspiirkondade kohta leiate Elva valla kodulehelt elva.ee/lasteaiakohad.

Lisainfo:
Auli Mäesalu ,haridusspetsialist
auli.maesalu@elva.ee / 5886 4201

Luulekevad 2021 ootab luuletusi

Eesti luuleklubide liit korraldab traditsiooniks saanud Luulekevade võistlust juba 37. korda.

Oodatud on võistlusluuletused (soovitavalt 5-6) igas vanuses luulehuvilistelt, mistahes teemadel, **15. maini e-aadressile intuitiiv@gmail.com.**

Esineda võib ka varjunime all, kuid Eesti luuleklubide liit palub neile teada anda ka oma õige nime, aadressi, telefoni, vanuse, õpilastel kooli ja klassi või kursuse, täiskasvanuil vanuse ja elukutse.

Kõigi vähemalt II vooru jõudnutega võetakse ühendust ning paremiku luuletustest avaldatakse trükis luulevihikuna.

Eesti luuleklubide liit

Elva vald pikendas lasteaias mittekäivate laste vanemate kohatasuvabastust

Elva vallavalitsuse 6. aprilli e-istungil otsustati seoses koroonaviiruse piirangutega Eestis pikendada nende laste vanemate lasteaia kohatasuvabastust, kelle lapsed ei kasuta teenust 12. aprillist 30. aprillini. See tähendab, et arvet ei esitata maikuu eest (arvet ei esitata juuni alguses).

Elva vallavanem Heiki Hansen selgitas, et kui laps ei ole käinud lasteaias või hoius alates 15. märtsist 30. aprillini, siis ei esitata vanemale aprilli- ja maikuu arvet. "Kui laps ei käinud lasteaias või hoius 15. märtsist 11. aprillini, siis ei esitata vanemale aprillikuu arvet. Märtsikuu eest tuleb tasuda kõigil vanematel hoolimata sellest, kas laps käis aias või mitte," lisas ta.

Vallavanem rõhutas, et kuigi nakatunute arv Eestis on hakanud langema, ei saa siiski valvsust kaotada. „Meie tungiv soovitus on, et kõik need vanemad, kel on see võimalik, jätaksid lapsed veel lasteaiast- või hoiust koju. Igaüks meist saab aidata kaasa viiruse leviku tõkestamisele," ütles ta.

Hansen lisas, et on arusaadav, et ette võib tulla erandjuhuseid. "Kui juhtub, et erandkorras on sel perioodil tarvis laps siiski ühekskaheks päevaks lasteaeda viia, saab teha vallavalitsusele põhjendatud avalduse ning meil on võimalik erandkorras vanem osalustasu maksmisest vabastada või osalustasu määra vähendada," selgitas Hansen.

Vallavolikogu 29. märtsil tehtud otsusega ei pidanud kohatasu maksma need vanemad, kelle lapsed ei käinud lasteaias 15. märtsist 11. aprillini (arvet ei esitata aprillikuu eest mai alguses). Kohatasu eest esitatakse arve tagantjärele ehk aprilli alguses said vanemad kohatasu arve märtsikuu eest.

Elva vallas on kehtestatud lasteaiakohatasu ühes kuus: Aakres 25 eurot, Valgutas, Rõngus, Puhjas, Rannus ja Kongutas 30 eurot ning Elva linnas 45 eurot.

Lisainfo:
Heiki Hansen
heiki.hansen@elva.ee / 527 3646

KOGUKOND

Tartumaa tervisekeskus sai nurgakivi

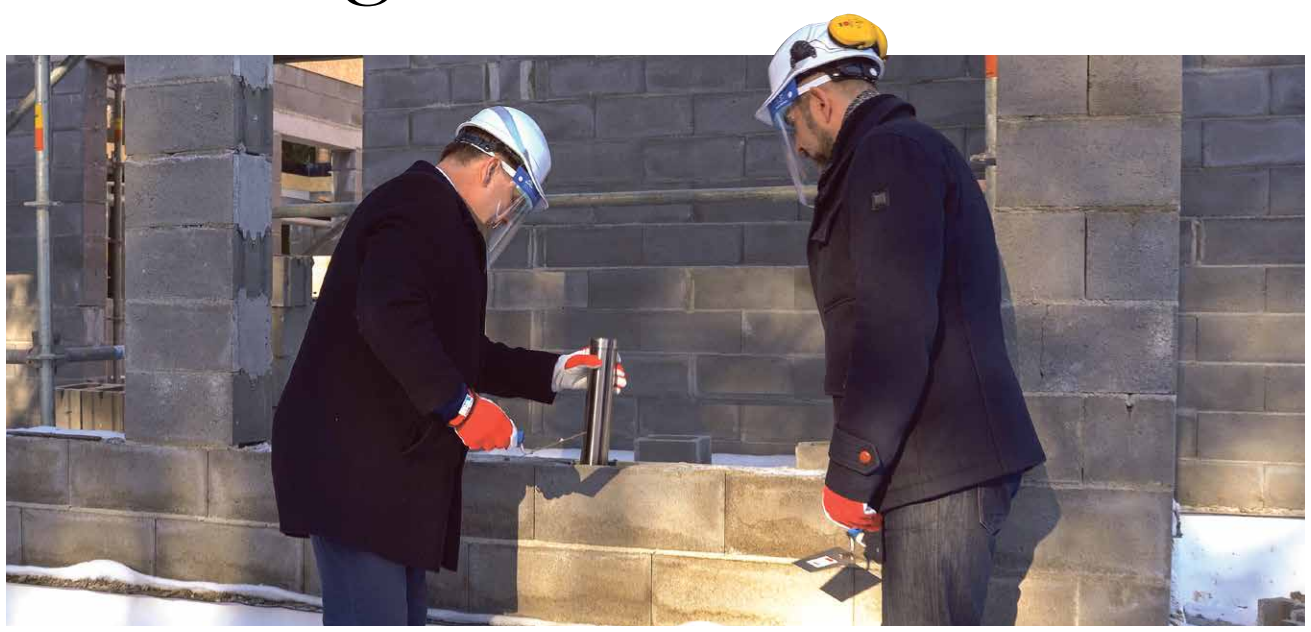

PEETER LAASIK JA KAIDO KURVITS ASETAVAD NURGAKIVI TARTUMAA TERVISEKESKUSELE. Foto: erakogu

23. märtsil panid Tartumaa tervisekeskuse juhataja Peeter Laasik ja tervisekeskuse ehitaja, OÜ Energia ja Ehitus juhataja Kaido Kurvits, nurgakivi Tartumaa tervisekeskusele.

PEETER LAASIK
TARTUMAA TERVISEKESKUSE JUHATAJA

Koroona ajale vastavalt olidki kohal ainult kaks inimest. Tervise ja tööministri, Haigekassa juhataja, Elva vallavanema, patsientide ja teiste asjaosliste tervitused saabusid video teel.

Paranevad arstide töötingimused

Tervisekeskuse projekt algas oli sisuliselt 25. mail 2017. aastal, kui Rahandusministeerium kinnitas selle tervisekeskuse rahalise projekti. Projekti kogumaksumus on 1 470 383,36 eurot, millest toetussumma on 1 017 500 eurot.

Elva vallas kehtestati detailplaneering 22. oktoobril 2020 ja 21. aprillil 2020 eraldas Elva vald sihtotstarbeliselt 250 000 eurot. Tervisekeskus on ehitatud kuni kuuele perearstile ja teistele vajalikele spetsilistidele.

Need on kuivad arvud, kuid olulisem on, et mis siis selle tervisekeskusega muutub paremaks Elva ja Tartumaa elanike jaoks?

Paremaks muutuvad pere ja -erakonna arstide ning nende heade abiliste, õdede, füsioterapeutide, ämmaemandate ja teiste spetsilistide töötingimused.

Peale ruumide parendamise näeme kindlat eelist ka selles, et paranevad võimalused arstide/õdede omavaheliseks koostööks ja aruteludeks. Arstiabi on väga kolleegiaalne eriala, siin peab parima ravi nimel läbi arutama kõik ravi võimalused, kaaluma iga ravimeetodi osas kõiki poolt ja vastu argumente. Kindlasti on praegusel ajal võimalik korraldada arutelusid veebis, kuid just praegusel koroona ajal oleme me aru saanud, kuivõrd inimesed vajavad vahetut sotsiaalset suhtlemist. Arstide/õded omavaheline suhtlemine on palju sisukam, kui kolleegi käest nõu küsimiseks on vaja astuda ainult kõrvalkabinetti.

Uuest tervisekeskusest saavad kasu ka Elva piirkonna inimesed ja patsiendid. Eeliseid on lausa mitu – perearstid, eriarstid ja teised spetsialistid asuvad ühes kohas ja ei pea nende otsimiseks linnade vahel ringi sõitma; tänu arstide omavahelise koostöö paranemisele pakutakse kvaliteetsemat ravi; laienevad erinevate spetsialistide töö võimalused (füsioterapeudid, ämmaemand, vaimse tervise õde, psühholoog, sotsiaalnõustamine, jne) saavad spetsiaalselt nende jaoks ehitatud ruumid; spetsiaalsetes ruumides on arstidel/õdedel lihtsam oma tööd klientide jaoks efektiivsemalt korraldada.

Täname kõiki toetajaid ja kaasamõtlejaid.

Elva muusikakooli õpilased konkursil „Parim noor instrumentalist 2021“

Eesti muusikakoolide liit korraldab igal kevad-talvel konkurssi „Parim noor instrumentalist“, millest võtavad osa muusikakoolide õpilased üle terve Eesti. Sel aastal osalesid konkursil klaveri, oreli ja klavessiini ning erinevate puhkpillide õpilased. Piirangutest tingitult toimus konkurss videosalvestuste põhjal. Elva muusikakoolist osales piirkondlikes voorudes üheksa õpilast, kellest vabariiklikku lõppvooru pääses edasi seitse.

Üleriigilises finaalis saavutas klarnetiõpilaste I vanuserühmas I koha Tristan Aigro (õp Tiit Veigel) ning II vanuserühmas III koha Titus Martinov (õp Ülo Laanesaar). Plokkflöödiõpilaste III vanuserühmas saavutas II koha Eleanor Kollist, plokkflöödiõpilane Relika Peetsmann ja flöödiõpilane Kärt Hanni said tunnustuseks diplomi (õp Pille-Riin Aland). Metsasarveõpilaste II vanuserühmas saavutas III koha Kristjan Vaher (õp Karl Vakker). Õpilaste kontsertmeistrid olid Natali Kaasik, Ülle Rebane ja Malle Valjala.

TRISTAN AIGRO KOOS SÕBRAGA LIHVIMAS PILLIMÄNGU OSKUSEID ELVA KLARNETISUVEL. Foto: Kayvo Kroon

Klarnetikonkursi üks žüriiliige Toomas Vavilov viitas tagasiside andmisel helilooja Aleksander Skrjabini öeldule: „Siinkohal kiitus ja tänu lapsevanematele, kelle panust inimese kujundamisel taas tunnustamata jätta ei saa – isegi, kui noorest kutselist muusikut ei tule, kaunistab pillimänguoskus inimese hinge igal eluetapil. Ja teisalt on mitmekülgse hariduse saanud muusiku võimed ja võimalused kindlasti kordades avaramad, kui muudel.“

Kiidame ja täname kõiki, kes andsid oma panuse konkursikarussellis pöörlemisse!

Tuuli Vaher,
Elva muusikakooli direktor

LÜHIDALT

AJUTINE STATSIONAARSE ÕENDUSABITEENUSE OMAOSALUSTASUST VABASTAMINE

Elva haigla peatas alates 1. aprillist 2021 statsionaarsel õendusabiteenusel viibivate patsientide omaosaluse tasu maksmise kohustuse.

Otsus tähtajalisest omaosalustasust vabastuse osas on tingitud COVID-19 kaasneva inimeste majandusliku toimetulekuvõime langusega, mis on hakanud oluliselt piirama patsientide pääsu vajalikule ravile.

Omaosalustasust vabastus laieneb ainult nendele patsientidele, kelle eest omavalitsus nimetatud tasu Elva Haiglale ei hüvita.

Peeter Laasik
SA Elva Haigla TM juhataja

TASUTA JURIIDILINE NÕUSTAMINE LAPSEVANEMATELE

Alates aprillist toimuvad tasuta juriidilised nõustamised "Hea nõu lastega peredele!" projekti raames igal nädalal, nii eesti kui ka vene keeles.

Nõustamised toimuvad telefoni teel kolmapäeviti kell 15–18, milleks tuleb ette registreerida tööpäeviti telefonil 631 1128 või e-aadressil liit@lastekaitseliit.ee.

Nõustamise teemad: perekonnaõigust puudutavad küsimused, lapse õigused, laste õigused suhetes vanematega, vanemate kohustused suhetes lastega, erinevad peremudelid – õigused ja kohustused, üksikvanema õigused, hooldus, eestkoste, lapsendamine jne. Nõustamine hõlmab ka perekonnaõigusega otseselt seonduvaid õigusvaldkondi. Nõustamisel tutvustatakse ka riigi õigusabi olemust ja pakutavaid võimalusi.

Lisainfo:
www.lastekaitseliit.ee
631 1128, liit@lastekaitseliit.ee

PERSOONILUGU

Üle 300 lapsendamisprotsessi korraldanud Tiina Kivirüüt: tuleb teadlikult keskenduda positiivsele

“Ma pole enne seda hullu aastat sellega tegelenud, aga nüüd olen püüdnud teadlikult positiivsele keskenduda. Ja seda positiivset on meie ümber tegelikult palju, vaatamata kogu murele ja valule,” räägib presidendilt tänavu Eesti punase risti IV klassi teenetemärgi tunnustuse pälvinud Elva laste- ja perekeskusese töötaja Tiina Kivirüüt.

MAIA KLAASSEN
TARTU ÜLIKOOLI AJAKIRJANDUSMAGISTRANT

Tiina on korraldanud üle 300 lapsendamisprotsessi ja toetab tänaseni perekondi, kes kasvatavad hooldus- või lapsendajaperena lapsi. Stressirohkel tööl pika staaži kogumise võtmeks peab Tiina head töömeeskonda, toetavat pere ning füüsilist liigutamist.

“Nagu rõhutavad psühholoogid ja psühhiaatrid: ega tablett üksi ei aita. Füüsiline aktiivsus on nii oluline. Olen 1. klassist kuni spordisaalide sulgemiseni kogu aeg hästi liikuv olnud – viimastel aastatel olen näiteks tegelenud rahvatantsu, zumba, latiinoga. Ilma selleta ei saa,” räägib 1993. aastast lastekaitsespetsialistina töötanud Tiina.

Tartu ülikoolis õppis ta ajaloolaseks, eesmärgiga kooli tööle minna, aga sattus okupatsiooni lõppedes hoopis lastekaitsesse.

“Ega ilmselt Eestis teist sellist ei ole, kes lastekaitsetöötajana jätkab gümnaasiumis ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetamist,” muigab Tiina. Samas on töö laste ja noortega talle alati meeldinud ning õpetajakoolitus andis ka lastekaitsespetsialisti tööks vajalikud alusteadmised.

“Näiteks räägiti juba siis kui oluline on lapse ja vanema stabiilne kontakt esimestel eluaastatel. Lähedane emotsionaalne ja füüsiline side vanemaga annab hea baasi kogu eluks. Nüüd nimetatakse seda kiindumisteooriaks.”

Taasiseseisvunud Eestis lastekaitset arendamas

1993. aastal Tartu maavalitsusse tööle läinud Tiina on Eesti lastekaitse süsteemi arengus osalenud algusest peale. Lapsendamiste arv on selle aja jooksul vähenenud.

“See näitab, et peresid ikkagi püütakse aidata enne kui tehakse see väga lõplik otsus. Lapsendamine on väga drastiline sekkumine pere ja lapse ellu. Kohtud jälgivad seda hoolikalt, et kui kohalik omavalitsus hooldusõiguse ära võtmiseks kohtusse poole pöördub, on ikkagi peret enne toetatud.”

Kui maavalitsused riigireformi järel kaotati, asus Tiina tööle SA Elva laste- ja perekeskuses, kus ta vastutab asenduskodu töö eest (2007. aastani nimetati neid lastekodudeks).

Asenduskodudes olevate laste arv on langenud umbes 800 lapseni üle Eesti. Kui töö maavalitsuses lõppes, sai Tiina puhta südamega edasi liikuda, sest Tartu linna ega maakonna asenduskodudes polnud ühtegi sellist last, keda oleks lapsendada saanud.

“Lapsendada saab ainult lapsi, kelle vanemad annavad lapsendamiseks nõusoleku või kelle vanematelt on kohtu kaudu hooldusõigus ära võetud,” toonitab Tiina. “Suurte perede lapsi, kus on kolm või rohkem õde-venda, reeglina ka ei lahutata.“

On olemas ka eestkostepered. “Eesti praktika on see, et üle 80% eestkostjatest on lähisugulased, kas vanavanemad või õed-vennad, onud-tädid.”

Hooldusperede kõrval on veel ka tugipered – pered, kes võtavad lapsi asenduskodudest kas koolivaheajaks või nädalavahetuseks enda juurde. Juriidiliselt sellist terminit pole, aga praktika on.

“Tugiperedesse on suhtumine erinev. Ma ise ka maavalitsusest kõrvalt vaadates mõtlesin, et võib-olla tekib lapsel petlik lootus päriseks sinna peresse saada. Nüüd Elvas töötades näen, et tugipered

> Tartu ülikoolis õppis Tiina ajaloolaseks, eesmärgiga kooli tööle minna, aga sattus okupatsiooni lõppedes hoopis lastekaitsesse.

TIINA KIVIRÜÜT. Foto: erakogu

mõjutavad laste enesehinnangut väga positiivselt – et on üks pere, kes teda alati ootab,” arutleb Tiina.

Asenduskodudes pakutakse kahte liiki teenust: asenduskodu teenuse puhul on kasvataja korraga 24 tundi tööl, perekodu teenuse puhul 5–20 päeva. “Elu asenduskodudes on viimaste aastatega palju muutunud – püüame sellest võimalikult kodusarnast kohta teha. Aga kodus ei vahetu ju vanemad ja meil kasvatajad vahetuvad,” põhjendab Tiina.

Põhiväärtus valdkonnas on Tiina sõnul ikkagi see, et päritoluperekond, bioloogilised vanemad on laste identiteedi oluline osa – seda püüavad lastekaitsespetsialistid toetada nii palju kui võimalik.

Valdkondadeülene koostöö kui edu võti

Maavalitsus oli varem riigireformilapsendamise protsessis esimene lüli. Kuna ülevaade piirkonnast ja suhted kohalike tegijatega olid juba head, oli Elvasse ka lihtsam edasi liikuda.

„Tartumaal oli erandlik praktika, et asenduskodude juhid kohtusid regulaarselt maavalitsuses, mõnikord osalesid kohtumistel ka kohalike omavalitsuste sotsiaal-ja lastekaitsetöötajad. Oli siis teemaks uus seadusandlus või kutsusime huvitavaid esinejaid – hästi tihe koostöö,“ meenutab Tiina.

Nüüd, pärast haldusreformi, tuli võrgustikud ja töövood uuesti üles ehitada. Elvas on hea koostöö koolide, rehabilitatsiooni meeskonna ja Rajaleidjaga olemas, aga info liikumine haridus- ja lastekaitsetöötajate vahel vajaks Tiina arvates rohkem läbimõtlemist.

„Kõik ei saa olla üles ehitatud ainult isiklikele kontaktidele, et kui lahkub üks väga tubli lastekaitsetöötaja, oleks kokkulepped ja töövood ikkagi paigas,“ leiab Tiina. Alati pole tema sõnul küsimus isegi valdkondade vahel info liigutamises – näiteks lasteaias tehtava koolivalmidushindamise puhul pole kindlat rutiini, kuidas see info kooli jõuab.

„Peaks olema kindel praktika, töökultuur, kokkulepped, mis ei sõltu ühe inimese hoiakust. Kunagi oli ka teema, et kui üks lastekaitsetöötaja või sotsiaaltöötaja lahkus ja oma sahtlid tühjaks tegi, oli kohe segadus,“ toob Tiina näiteks.

Nüüd on selle vältimiseks olemas STAR-süsteem (Sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregister), mida Tiina sõnul küll palju kirutakse, ent mida ta ise peab üheks positiivseimaks muutuseks. „Kui me üritasime 2000ndate alguses sarnast süsteemi Tartu linnas ja maakonnas luua, see ei õnnestunud. Minu meelest on see päris suur asi.“

Ühiskonna hoiakute muutumine

Tiinale meeldib, et tänapäeval on abivajajast lapse märkamine ja temast teada andmine kogu ühiskonna kohus. „Ikka on võimalus, et töötaja ei fikseeri abivajavat last, aga see pole enam ainult ühe inimese vastutus ja kohusetunne – hoiakud on muutunud,“ arvab ta.

Samas on veel tööd vaja teha, et abivajajad õigeaegselt abini jõuaksid. Näiteks hariduslike erivajaduste väljaselgitamisel on oluline roll lasteaial, aga märkama peaksabi vajavaid lapsi ka varem.

„Laste ja perede arengukava töögrupis tuli meil üks tore mõte: et pereõed võiksid olla need esmased märkajad ja pere külastajad. Veel 2016. aastal suhtlesin sotsiaalministeeriumiga ja öeldi, et kohekohe läheb pilootprojekt käiku. Kahjuks – mina täpselt ei tea, miks – see ei realiseerunud. Arvestades praegust suurt õdede puudust, on üldse keeruline sel teemal midagi mõelda või loota,“ räägib Tiina.

16. märtsi ülemaailmse sotsiaaltöö päeva tänavune teema sotsiaalne solidaarsus ja üleilmne kokkukuuluvus. Kuidas näidata üles oma solidaarsust lastekaitsevaldkonna ning asendushoolduses laste suhtes?

„Ühiskonna hoiakud on küll muutunud, aga aeg-ajalt kohtame ikka sildistamist. Noh, et lastekodulaps, mis sa temast ikka tahad. Või selline oh-te-vaesekesed suhtumine,“ ohkab Tiina. „Nad on ju samasugused lapsed nagu teisedki, ainult et nad ei saa oma vanemate juures elada ning see taak, mis nendega kaasa tuleb, on kindlasti raskem kui kodus elavatel lastel.“

Tiina nendib, et võib-olla on see ka sotsiaal- ja lastekaitsetöötajatele märk, et peab veel selgitustööd tegema, et mõistmist rohkem oleks. „Väikestest asjadest algavad suured asjad. Kui need väiksed asjadki muutuks, annaks see kokku suure.“

Artikkel valmis Eesti Sotsiaaltöö assotsiatsiooni toetusel, et tähistada ülemaailmset sotsiaaltöö päeva 16. märtsil.

KOGUKOND

Rannu kiriku arheoloogiast ja ehitustöödest

Uuest aastast alates on käinud Rannu kirikus suuremahulised ehitustööd.

JAAN EENSAAR
EELK PÜHA MARTINI KOGUDUSE JUHATUSE ESIMEES

UURITUD PINNAS ON KIRIKUST TEISALDATUD NING ASEMELE ON TOODUD PUHAS LIIV. Foto: Tiit Kuusemaa

Viimastel aastatel on Rannu koguduse liikmete ja kiriklike talitluste arv jõudsasti kasvanud ning seepärast vajab kirik ka korrastatud ruume. Remondiks on hetkel väga sobiv aeg, sest Covid-19 tõttu on koguduse kooskäimine raskendatud ja kiriku ruume ei saa piirangute tõttu piisavalt kasutada.

Veebruaris ja märtsis toimusid Rannu kirikus arheoloogilised uurimistööd Tartu ülikooli professori Heiki Valgu juhtimisel. Põranda ehitustööd lõpevad hiljemalt selle aasta juunis. Siinkohal saamegi tänada hea töö eest arheolooge, kes töötasid pikki päevi ka kõige käredama pakasega. Tänu neile teame nii mõndagi uut Rannu kiriku ja kihelkonna ajaloo kohta.

Kirikus toimus tulekahju

Arheoloogid uurisid põrandaalust pinnast kõikjal kirikus vähemalt 50-60 cm sügavuseni. Kiriku põranda pind on sajandite jooksul tõusnud algsest põrandast pea meetri võrra. Matuste tõttu segipööratud pinnasest leiti peamiselt münte, mida leiti oli umbes 700. Väga paljud mündid pärinesid 13.–14. sajandist ja olid vermitud Tartu piiskopkonna poolt.

Paarsada metallraha leiti ühest paigast. Ilmselt oli kirikus tulekahju umbes 1400. aastal, millal korjanduskast koos rahaga põles. Põlengut kinnitavad söekihi fragmendid pea kogu pikihoone ulatuses.

Seega võib arvata, et Rannu kivist kirikumüürid on ehitatud 13.–14. sajandil. Algselt oli Rannu kivikirik puidust lae ja katusega. Pärast põlengut, 15. sajandi esimesel poolel, ehitati vanadele müüridele võlvid, mis toetusid kahele piilarile ehk sambale. Sõdade käigus need võlvid 17. sajandi alguses paraku hävisid ja nüüd on Rootsi aja algusest peale Rannu kiriku katusekonstruktsioonid puidust.

Kiriku vanimad kalmeleiud pärinevad 13. sajandist esimesest poolest, kui muistne Ugandi ristiusustati. Vanemaid muinaskalmeid kiriku pinnasest ei leitud.

Arvestades Rannu kiriku arheoloogiliste leidude suurt hulka, jätkub numismaatikutele tööd pikaks ajaks ja muuhulgas võivad selguda luustike DNA uuringute käigus kirikusse maetud inimeste rahvused.

Hetkel on uuritud pinnas kirikust teisaldatud ja asemele toodud puhas liiv. Laagid on paigas ja nüüd jätkatakse pea 250m² suuruse laudpõranda ehitust.

Kiriku põranda ehituse eelarve on pea 60 000 eurot. Ehitust on rahaliselt toetanud MTÜ Võrtsjärve kalanduspiirkond, PRIA kalanduspiirkonna projektitoetus. Allkirjaga toetasid projekti rahade saamist paljud kohalikud kalamehed ja Limnoloogiajaama teadlased. Märkimisväärse rahalise panuse kiriku heaks andsid ka Muinsuskaitseamet ja Elva vallavalitsus.

Samal ajal põranda ehitusega, käis ka kirikus akende remont. Parandati vitraažaknaid ja kinnitati klaase uue kitiga, mis aegade jooksul oli murenema hakanud. Oleme saanud nendeks parandustöödeks 4 000 eurot Kohaliku omaalgatuse programmist. Aknad said ette märtsi lõpus.

Rannu Püha Martini kirik on oma kauni helge miljöö tõttu hästi tuntud. Käimas on leeritunnid ning suvel on oodata laulatusi.

Oleme tänulikud iga annetaja üle, sest kiriku korrastamine jätkub ka peale põrandavahetust.

Kõik annetuse on oodatud EELK Rannu kogudus arveldusarvele EE501010102020830009.

LÜHIDALT

KOHALIKUD KOGUKONNAD SAAVAD APRILLI LÕPUNI TOETUST TAOTLEDA

1. aprillist avanes kohaliku omaalgatuse programmi kevadvoor, kust kogukondadesse panustavad mittetulundusühingud ja sihtasutused saavad taas oma tegevuseks toetust küsida. Taotlemise tähtaeg on 30. aprill.

Toetust saavad taotleda avalikes huvides oma piirkonna heaks tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused, kus ei osale liikmena omavalitsus ega riik ja mille liikmetest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole. Maksimaalne toetussumma esitatud projekti kohta on olenevalt tegevusest kuni 4000 eurot ning omafinantseering peab olema 10% projekti kogumaksumusest. Taotlemine toimub elektrooniliselt e-toetuse süsteemis, kuhu saab taotlusi esitada kuni 30. aprillini kell 16.30.

Lisainfo MTÜ Tartumaa omavalitsuste liidu kodulehelt www.tartumaa.ee/programmid/kohaliku-omaalgatuse-programm-kop.

Loometalgutele unistust ellu viima

Olen Tiia Järvpõld ja olen teostamas ühte hullumeelset unistust. Nimelt soovin korraldada (loodetavasti suve teisel poolel) stand-up stiilis vestlusõhtu „Eriti Eriline Eraelu".

Unistus sai tõsisema alguse Tartumaa loometalgutel oktoobris 2020. Vestlusõhtuga soovin inspireerida inimesi elama oma elu ilma takistusteta – ma arvan, et inimesed loovad endale ise takistusi ja suudavad neid ka ise loovalt ületada.

Seisan selle eest, et toetada erivajadustega inimesi teel iseseisva, ligipääsetava, täisväärtusliku elu poole. Soovin, et nad julgeksid unistada ja oma unistusi teostada. Võime küll koos mõelda, aga julgus unistada ja see ellu viia tuleb ikkagi igaühe enda seest.

Vestlusõhtutel jagan inspiratsiooniks oma elukogemust natuke üle võlli. Usun, et läbi naeru saab rääkida väga tõsistest asjadest ja läbi ühe elukogemuse saame rääkida elust endast. Vestlusõhtute läbi soovin ulatada nii käe (või jala), kui südame neile, kes veel kahtlevad võrdväärse elu võimalikkuses. Minu arvates võrdväärne elu tähendabki seda, et igaüks sooviks ja saaks oma elu rahuldust pakkuvalt ja õnnelikult elada ning olla lihtsalt üks kõigi teiste seas.

TIIA JÄRVPÕLD ASUB UNISTUSI ELLU VIIMA. Foto: Tiia Järvpõld

Loometalgute juurde jõudsin juba 2019. aasta sügisel Võrumaal, kus osalesime Kuldvõtmekese meeskonnaga. Järgmistel ehk IV Vunki mano! loometalgutel võitsime Heaolu eripreemia. Loogiline jätk oli minna Tartumaa loometalgutele, kuna olen ise pärit Kastre vallast Tartumaalt.

Praeguseks on Kuldvõtmekese meeskond kahanenud 2-liikmeliseks, aga ma ei ole pettunud. Ehk ongi see omamoodi positiivne. Peaeesmärk on luua korralik Kuldvõtmekese fond, mille kaudu pakkuda eelkõige vaimset ja hingelist tuge ning julget inspiratsiooni kõigile, kes seda vajavad.

Loometalgud on näidanud, et oleme kõik millegi loojad, olgu meil siis erivajadus või mitte. Sellepärast tunnengi ma ennast teiste loojate seas hästi ja ma loodan, et ka teised tunnevad sama.

Kohtume Kõrvekülas 1.–2. oktoobril 2021 ja armastame ikka oma unistusi teoks teha!

Tiia Järvpõld,
blogija „Tiia elu" ja Kuldvõtmekese fondi eestvedaja

KOGUKOND

Miks on aiandusega tegelemine tervisele kasulik ja nõuandeid kevadiseks külvamiseks

Aiandusega tegelemine annab meile võimaluse kasvatada maitseküllaseid köögivilju, puuvilju maitsetaimi või silmailuks kauneid lilleõisi. Oma toidu kasvatamine aitab toituda tervislikumalt, peale selle on aiandusega tegelemine kasulik nii füüsilisele kui ka vaimsele tervisele.

KERTU KATTAI
ENNETUSTÖÖSPETSIALIST

MARGIT BERG-JÜRGENS
KESKKONNASPETSIALIST

Ehkki aiandus ei sobi kõigile, on selle positiivne mõju nii füüsilise kui ka emotsionaalse heaolu midagi, millega võiksime rohkem tegeleda. Inimesed on ammu teadnud, et taimede kasvatamine ja seeläbi loodusega ühenduses olemine on meile kasulik, kuid sama teadmist toetavad ka mitmed uuringud.

Edendab füüsilist aktiivsust, mis on kasulik kehale ja vaimule

Kuigi aiatööd võivad olla suures osas nauditavad, on see ka suurepärane võimalus liikumiseks ning looduses ja päikese käes viibimiseks. Päikesevalgus alandab vererõhku ja suurendab D-vitamiini taset. Füüsilise aktiivsuse ja treeningu eelised vaimsele tervisele on hästi teada – heaolu ja vaimse tervise parandamiseks ja säilitamiseks piisab päevas 30-minutilisest treeningust. Regulaarne kehaline aktiivsus vähendab kortisooli ehk stressihormooni hulka veres ja suureneb endorfiinide tootmine, mis tekitavad meis heaolu tunde ja kõrgendatud meeleolu.

Ükskõik, kas istutate, kannate raskeid kastekanne, kaevate, riisute, niidate muru või teete mõnda muud taimede hooldamiseks vajalikku tööd, hoiab aiatöö teid liikumises. Innukamad aiapidajad kulutavad aiatöödega sama palju energiat kui jooksmas või jõusaalis käies.

Aiatöid on seostatud osavuse, jõu, samuti lihasmassi, vastupidavuse ja funktsionaalse liikumise paranemisega. Aiandus pakub loovamat ja nauditavamat viisi füüsiliste harjutuste tegemiseks, mis omakorda aitab kaasa vaimse tervise hoidmiseks või parandamiseks.

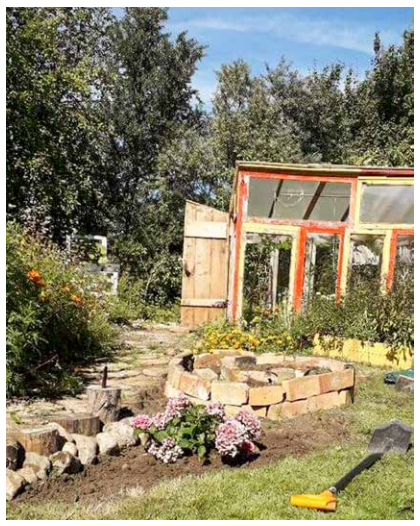

AIANDUSEGA TEGELEMINE ON TERVISLIK.

Foto: Margit Berg-Jürgens

Aiandusega tegelemine annab suurepärase võimaluse lülitada ennast välja igapäevamuredest, pingetest ja keskenduda millelegi muule, pannes tööle loova ja innovaatilise mõtlemise. Looduslikus keskkonnas viibimine parandab meeleolu, vähendab ärevust ja inimesed tunnevad vähem masendust. Koguni väikene annus, näiteks viis minutit looduses olemist, parandab enesetunnet ja meeleolu.

Aiandusega tegelemine on näidanud vaimse tervise uuringu tulemustes nii vahetut kui ka pikaajalist mõju. Isegi lühiajaline (mitu tundi) aiatööde tegemine avaldab hetkelist kasulikku mõju tervisele – see vähendab depressiooni ja ärevuse sümptomeid. Igapäevast aiatööde teostamist on seostatud parema tervise, vähenenud stressi ja suurenenud üldise rahuloluga.

Puhas õhk

Teatavasti eemaldavad taimed tänu fotosünteesile õhust süsinikdioksiidi ja asendavad selle hapnikuga. See protsess on vastupidine inimkehas toimuvale: me hingame sisse hapnikku ja hingame välja süsinikdioksiidi.

Toataimed hoiavad koduse õhu puhta ja hapnikurikkana, mis on suurepärane kopsudele ja hingamisteedele. Samuti toovad toataimed ruumi head energiat, tõstavad töövõimet ja võimaldavad selgemalt mõelda. Välise aia puhul on mõjud veelgi suuremad, peale õues värske õhu saamise tugevdab füüsiline koormus kopse ja südant.

Taimede ettekasvatamine

Käes on kevad ning juba ongi võimalik näpud mullaseks teha, sest alanud on taimede ettekasvatamine.

Ette võib kasvatada põhimõtteliselt kõiki taimi, populaarsemad neist on köögiviljad, maitsetaimed ja suvelilled. Paljusid maitsetaimi

RAAMATUSOOVITUSED AIANDUSHUVILISTELE:

1. Kristiina Hellström "Minu Hiiumaa aed"
2. Riho Teras "Seemnest suureks: püsililledе külvamine ja idandamine"
3. Ulrike Windsperger "Permakultuuri käsiraamat: nutikas planeerimine ja jätkusuutlik aiandus"
4. Margit Aedla "Saagikas ja värvikas aed"
5. Margit Aedla "Saagikas ja värvikas aed: aiapidaja käsiraamat"

Leping jahiseltsiga annab maaomanikule kindlustunde

Lähematel kuudel uuendab Rannu jahiselts oma piirkonna maaomanikega jahimaade kasutuslepinguid. Jahiseltsi juht Valdo Hermann sõnab, et maaomanikule on igati kasulik jahimeestega leping teha – nõnda on kindel, et metsloomad ei hakka maa peal kurja tegema.

Rannu jahiseltsil on jahimaid 7180 hektarit ja liikmeid 28. Maaomanikke, kellega soov uued, ideaalis 10aastased lepingud sõlmida, on 280. Hermann ütleb, et päris iga taluga lepingut ei sõlmita, aga suuremate kui kahe hektariliste maavalduste omanikega on plaan seda teha ning nendega suhtlevad jahiseltsi liikmed juba isiklikult. „Leping on lihtne, lühike ja arusaadav. Sisu on tal see, et maaomanik lubab meil oma maa peal ööpäev läbi jahti pidada ning meie lubame, et reguleerime seal jahiulukite arvukust," selgitab ta.

Hermanni sõnul on maaomanikud üldiselt väga huvitatud sellest, et nende kinnistul metsloomade tegevust ohjataks. Eriti puudutab see suuremaid maaomanikke, kuid võib asjaks tulla ka siis, kui kinnistu on vaid paar hektarit. „Kui kobras sul need maad üle ujutab, siis kellelt abi küsid – ikka ju jahimehelt! Või kui põder sööb ära noorendiku, siis see ei ole tore," ütleb ta.

Oluline lepingupunkt

Lepingus on üks punkt, millele Hermann eraldi tähelepanu pöörab: soovitakse, et maaomanik lubaks jahti pidada hoonetele lähemal kui 200 meetrit. „Sellel on väga praktiline põhjus – nimelt võivad loomad end inimesele lähemale kui 200 meetrit sisse seada. Tuleb näiteks aita kärnas rebane või seab kobras end kohe maja kõrvale kraavi sisse – sellisel juhul on vaja jahimehe abi ja luba, et ta tohiks jahtida maja lähedal. Kindel on see, et niisama naljapärast hoovi paugutama me ei tule, vaid jutt käib ainult erijuhtumistest," selgitab ta.

Mis juhtub siis, kui maaomanik ei ole nõus jahiga oma maadel? „Kui lepingut ei sõlmita, siis peame jahti vastavalt jahiseadusele. Kuna metsloomad liiguvad aga enne päikesetõusu ja pärast loojangut, siis sellises kohas täppisjahti pidada ei saa. Näiteks kobrast seal ei jahigi ja koprakahjude puhul me siis aidata ei saa," selgitab Hermann.

Kuidas metsloomadega Rannu kandis lood on?

Hermanni sõnul on asi päris hästi kontrolli all. Kobrastega on süsteem selline, et kraavid on jahimeeste vahel ära jagatud ehk sisuliselt on igal koprapesal oma jahimehest ülevaataja.

Metssigu on viimasel ajal aina enam näha ning nendega on jahimeestel ka palju tegemist. Seaduse järgi peaks olema nii, et ühe jahimaa hektari kohta elab üks siga ja Rannus see umbes nii ongi.

Metskitsi küttisid Rannu jahimehed möödunud hooajal 100 ringis, mis on kordades enam kui varem. Kolmandat aastat tehakse kitsede valiklaskmist ehk kütitakse ainult väärarenguga sokke. „Eesmärk on populatsiooni tugevdada, küttides välja kehvemad isendid," ütleb Hermann.

Üldse on jahimehe kuvand tema sõnul paranemas, sest jahimehed on saanud palju koolitust ning toimumas on ka generatsioonide vahetus. „On hakatud mõistma, et jahipidamist on vaja, sest me hoiame

võib kasvatada aasta läbi aknalaual. Loomulikult peab sel juhul olema aknalaual piisavalt valgust. Samuti tuleks valida vähenõudlikumad taimed nagu sibul, basiilik, petersell jne. Väga eksootilistele taimedele ei pruugi kodustes tingimustes jaguda valgust ja õiget soojust ning kasvatamine võib ebaõnnestuda.

Tuntuimad ettekasvatust vajavad taimed on paprika, tomat, kapsas, porrulauk ja seller. Kui soovite kasvatada eksootilisi taimi, tuleks pilk pöörata arbuusi, füüsali, okra, meloni, kibe- ja madukurgi seemnepakkide suunas.

Kuna seemnete maailm on kirju, siis on võimalik endale soetada katsetamiseks ka näiteks käsnkõrvitsa seemneid. Käsnkõrvitsal on kiuline käsna taoline sisu, mida on võimalik kasutada nii näo-, keha-, nõude-, kodu- kui autopesuks.

Seemnete ettekasvatamisel soovitame valida kvaliteetsete tootjate seemneid. Eriti kiidame siinkohal just maheseemneid.

Miks eelistada maheseemneid?

» Kasvatatakse viisil, mis ei reosta õhku, vett ega maapinda.
» Turvaline kasvataja ja tema perekonna tervisele.
» Kasvatatud meetodil, mis parandab mulla kvaliteeti.
» Pole kasutatud sünteetilisi pestitsiide, väetisi ega herbitsiide. Väetiseks on looduslik väetis nagu kompost.

Maheseemneid saab osta näiteks www.maheseemned.ee lehelt.

Milline aeg külvamiseks sobib?

Veebruarist aprillini on hea aeg külvata taimi, mille kasvuaeg on pikem. Sobiva külviaja kohta saate teavet seemnepakendilt. Näiteks on tomateid soovitatav külvata aprillis.

Kiire kasvuga köögiviljad, nt kõrvitsaid, külvatakse alles mais. Ajastus on oluline, sest liiga pikk kasvuaeg tähendab seda, et taim venib välja ja jääb jõuetuks.

Millistes tingimustes seemned idanevad?

» Vii külvid sooja, kõige parem 20–24-kraadisesse kohta. Piisav soojus on idanemise seisukohast oluline. Seemned ei vaja idanemiseks valgust, nii et nt põrandaküttega vannituba või radiaatori peal asetsev riiul sobivad neile hästi.
» Niisuta külve vajaduse järgi ehk üksnes siis, kui pinnamuld on teie arvates kuivanud. Võite kasta ka potialuse kaudu. Idanemise ajal ei tohi külv kuivada, samas ei tohi see olla ka liiga märg. Liiga märjas mullas võivad seemned mädanema minna ja mulla pinnal hakata kasvama hallitusseened.
» Kui külvid on idanenud, tõstetakse need võimalikult valgusküllasesse paika, tavaliselt aknalauale. Taimede kasvamise ajal peaks temperatuur olema tunduvalt madalam kui idanemise ajal. Leidke oma kodus võimalikult jahe ja valgusküllane koht, et taimed kasvaksid tugevaks ning oleksid terved.

ära suure osa metsloomakahjustusi. Peale selle niidame igal aastal Rannu JS maadel sügisel sihid lahti ning puhastame neid võsast," lisab Hermann.

Rannu Seeme OÜ juht Madis Ajaots on ise jahimees ja ammusest ajast Rannu jahiseltsi liige. Ta kiidab Rannu jahiseltsi jahikultuuri ning ütleb, et on põllumeestena jahikolleegide tööga väga rahul. „Meie kandi inimesed juba teavad, et jahimehelt saab abi, kui kitsed on maasikalehed ära söönud või hoovi ilmub kärnas kährik," ütleb ta.

Miks on eramaa omanikul kasulik oma maadel lubada jahipidamist? Vastab Tõnis Korts, Eesti jahimeeste seltsi tegevjuht.

Kõige olulisem on see, et jahimehed aitavad minimeerida ulukikahjusid. Jahimeestena oleme me loomade arvukuse reguleerijad. Muide, loomad on nii targad, et nad teavad täpselt, millistel aladel jahti ei peeta ning just sinna kipuvad nad kogunema.

Veel tuleb mängu ka naabrivalve efekt. Eestis on palju suvekodusid ja ringi liikuvad jahimehed aitavad neil silma peal hoida ka siis, kui omanikke kohal pole.

Kõige olulisem on koostöö maaomanike ja jahimeeste vahel. Kutsume üles maaomanikke ka märku andma, kui on mingeid probleeme jahimeestega, sest kui me nendest midagi ei tea, siis ei oska me ka oma käitumist muuta.

Kui Rannu jahiseltsi maadel on probleeme jahimeestega või ulukitega, võtke ühendust seltsi juhatuse esimehe Valdo Hermanniga (5137887, valdo@tavamets.ee).

KODULUGU

Ootamatult avanenud lehekülg Elva suvitusminevikust

Helistas helilooja Alo Põldmäe ja küsis muu hulgas, kus asus Elvas enne viimast suurt sõda Pavlovi maja. Tema teada oli selle hoone seinale 1926. aastal pidulikult kinnitatud memoriaaltahvel laulja Zinaida Jurjevskajale. Alo teadis, et Jurjevskaja veetis 1920. aastate algupoolel Elvas oma suvepäevi. Hing ei andnud rahu ja tuli hakata seda intrigeerivat uudist lahti harutama.

Zinaida Jurjevskaja (kodanikunimega Lenkina) sündis 10. juunil 1892 Elva „külje all" Tartus. Huvitavad on kaks asja. Esiteks ei ole midagi lugeda tema vanematest, teiseks – pea kohe pärast tema sündi muutis Vene marurahvuslik võim Tartu (senise rootsipärase Derpti) Jurjeviks. Linna uue nime tegigi Zinaida hiljem oma näitlejanimeks.

Lenkinite pere polnud vaene. Tütar, väga ilusa hääle ja hea muusikalise kuulmisega, suudeti saata – ärge arvake, et konservatooriumisse, neiu ei tahtnud muusikast kuuldagi. Ta läks õppima Peterburi Nais- (Bestuževi) kursustele ajalugu ja keeli. Aga konservatooriumisse sattus ta tänu sõbratarile, kes pidas Maria teatris laulja ametit ja kes väsimatult tegi Zina keskel selgitustööd. Kogu asja rikkusid ära enamlased, kes ilmusid lagedale oma revolutsiooniga just siis, kui Zinaida muusikakõrgkooli lõpetamas oli. Selleks, et hinge ja isegi elu sees hoida, tuli noorel daamil esineda teatrilava asemel mitte eriti klassikaliste lugudega miitinguid pidavate enamlaste ees.

Konservatooriumis viis saatus ta kokku toonase rektori ja kuulsa helilooja Aleksandr Glazunoviga. Mees võttis andeka neiu oma patronaaži alla ka pärast konservatooriumi lõpetamist. Seda seni, kuni Zinaida sai tuttavaks ja abiellus aadlikust ohvitseri Georg von Brehmeriga. Mees oli Vene eliitüksuse, Senjonovi polgu komandöri asetäitja ja kogus kuulsust I ilmasõjas.

1919. aastal sai Zinaidast Petrogradi Maria teatri solist. Mõnda aega esineti koguni paaris Fjodor Šaljapiniga. Noor laulja sai kuulsaks osatäitmistega „Deemonis", „Jevgeni Oneginis", „Faustis" jt muusikalistes lavateostes.

1920. aastal võtsid punased lauljatari kinni ja pistsid trellide taha. Süüd leiti selles, et tema välismaale põgenenud abikaasa oli ohvitser ja tolle vend tegutses vastaspoolel. Ei tea, kuidas oleks asjad arenenud, aga appi tuli seesama Glazunov, kes suutis Zinaida vabadusse päästa. Tarkpea oskas probleemi seostada oma järgnevate muusikaetendustega Eesti Vabariigis. Orkestrijuht keeldus võõrusetendustele sõitmast, kui talle ei anta kaasa sopran Jurjevskajat! Parasjagu oli Eestiga sobitatud rahu ning siitkaudu viisid enamlased hiljem välismaale hulgaliselt tsaarikulda. Suhted pidid olema head, külalisetendused pidid aset leidma ja Jurjevskaja lasti vabaks.

Võõrusetendused muutusid Jurjevskaja jaoks sujuvalt emigratsiooniks ja põhitööks tema sünnilinnas. Kontserdid toimusid ka Tallinnas, kus teda samuti väga südamlikult vastu võeti. Temast kirjutasid ka välismaa ajalehed. Esimene suvi aga möödus just Elvas.

Poolteist aastat pärast Eestisse jõudmist tuli Zinaidal soov Euroopat vaatama minna. Seda enam, et saabusid ka esinemiskutsed. Esimesed välismaal viibimise kuud, jaanuar-veebruar 1922, töötas Jurjevskaja Berliinis, Blüthner Hallis. Õige pea kutsuti lauljatar Berliini Riigiooperisse, kus debüüdiks sai Rimski-Korsakovi „Kuldkikas". Peagi aga tuli ka läänelik klassika. Press kuulutas Jurjevskaja rahvusvahelise mainega solistiks. Petrogradi tšekistid kiristasid aga hambaid.

Salapärane ja traagiline lõpp

1923. aasta mais algas Zinaidal ringreis mööda Saksamaad. Ta laulis Zoppoti, Wiesbadeni, Düsseldorfi, Breslau, Esseni ja Magdeburgi püünedel. Saksamaalt viis tee juba Brüsselisse, Haagi, Rotterdami ja Prahasse.

1924. aastal läks Jurjevskaja Berliini Riigiooperisse tagasi. Siin ootas teda Leoš Janačeki ooperi „Janufa" esietendus. 1925. aastal nautis tema laulu juba näiteks Amsterdam. Sofina ooperis „Roosikavaler".

Kas ka juba üle maailma kuulus lauljatar suviti meie kodualevi üles leidis? Esialgu andmeid selle kohta ei ole. Kuid loogika ütleb, et vaid ühe suve nädalapäevad siin veetnud lauljatari auks ei oleks Elva rahvas raha kogunud ja mälestustahvlit üles pannud.

Zinaida Jurjevskaja elus leidis 3. detsembril 1925 aset ülilühike, väga salapärane ja kahjuks traagiline etapp. Sel päeval saabus ta Šveitsi, asulasse nimega Andermatt. Ta pani end kohalikus võõrastemajas võõra nime all kirja ja läks kohe ümbrusega tutvuma. Viimasena nägi teda kohalik, Gaspar Renneri nimeline mees.

Selle, et hotelli värske asukas polegi tagasi tulnud, avastasid võõrastemaja teenijad alles järgmisel päeval. Saadi ka teada, kellega oli tegu. Nii hakkas liikuma uudis, et kaunis daam olnud tugevas stressis ja heietanud midagi enesetapust. Jurjevskaja keha leiti 4. aprillil 1926 kohalikust jõest, kui jääkaas oli ära sulanud. Ta maetigi sinna, Andermatti. Saatus oli andekale naisele kinkinud ainult 33 eluaastat, needki täis meeletuid sekeldusi.

Mis puutub tema saabumisse Andermati linnakesse, siis sellele eelnes primadonna ootamatu telegramm Berliini ooperiteatrisse, et tema ema on raskesti haige ja Zinaidat oodatakse Tartus, Jaama tänaval majas nr 20. Abikaasa saatis Zinaida Berliini raudteejaamast rahumeeli Tartu poole teele. 3. detsembril aga ilmus kaunitar Tartu asemel hoopis Andermati hotelli Kroon. Küllap see andiski alust kirjutada sopran Jurjevskaja surma põhjuseks „hukkus mägedes".

Kalju Hook

Koduloo rubriigis kirjutab Kalju Hook Elva vallaga seotud inimestest, kohtadest ja sündmustest.

ELVA VALLA INFO

ELVA VALLAVOLIKOGU INFO

Vallavolikogu 29. märtsi istungi kokkuvõte

Elva vallavolikogu XXXIX istung toimus 29. märtsil veebikeskkonnas. Istungi päevakorras oli seitse otsuse ja üks määruse eelnõu. Kaks päevakorrapunkti olid ettekanded.

AS Emajõe Veevärk tegevusülevaade. Emajõe Veevärgi juhataja Andres Aruhein andis ülevaate aktsiaseltsi tegevusest ja tulevikuplaanidest. Emajõe Veevärk on omavalitsustele kuuluv äriühing, mille aktsiatest kuulub 38,7% Elva vallale. AS Emajõe Veevärk on Eestis kõige suuremal territooriumil tegutsev vee-ettevõte, mis haldab üheteistkümne omavalitsuse 105 asulas ühisveevärgi ja ühiskanalisatsiooni objekte, millel on kokku üle 33 000 tarbija.

Volikogu kinnitas 2021. aasta I lisaeelarve. Elva valla 2021. aasta I lisaeelarve on koostatud vajadusest korrigeerida riiklike õigusaktidega eraldatud summasid, võtta eelarvesse 2020. aasta eelarves kavandatud, aga lõpetamata jäänud tegevused ning võtta eelarvesse 2020. aasta eelarve sihtotstarbelised jäägid, nõuete ja kohustuste muutused ning likviidsete varade jääk. 2021. aasta I lisaeelarve maht on 6 651 861 eurot. Põhitegevuse tulud suurenevad 266 538 euro võrra ja kulud 1 048 781 eurot. Investeerimistegevuse kulude eelarve suureneb 5 134 376 euro võrra.

Volikogu kehtestas Elva linnas Verevi järve rannaala detailplaneeringu. Detailplaneeringu eesmärk on luua õiguslik alus Verevi järve rannaalal supelranna väljaarendamiseks ja seni kehtivast suurema ehitusõiguse määramiseks. Detailplaneeringu kehtestamise järel on võimalik alustada Tartu mnt 16 krundile avalikkusele suunatud aasta läbi kasutuses olev mitme funktsiooniga hoone (rannahoone/ujula/spaa) rajamise ettevalmistamisega. Detailplaneeringu materjalid on leitavad: elva.ee/verevi-jarve-ranna-ala-detailplaneering.

Volikogu nõustus keskkonnaloa andmisega AS-ile Tootsi Turvas Ulila II turbatootmisala avamiseks. AS Tootsi Turvas taotleb Ulila II turbatootmisala mäeeraldist seoses vajadusega säilitada piirkonnas olemasolev tootmisvõimsus ning seda suurendada. Tegevuskohaks on Ulila II turbatootmisala ja Laeva metskond 11. Ulila II turbatootmisala mäeeraldise pindala 127,75 ha ja teenindusmaa pindala 148,39 ha. Keskkonnaloaga on lubatud maksimaalselt kaevandada 31 tuhat tonni aastas ja loa kehtivusaeg on 30 aastat.

Volikogu otsustas vabastada lapsevanemad ajutiselt kuuks ajaks koolieelse lasteasutuse kohatasu maksmisest. Volikogu otsuse alusel on lapsevanemad kohatasu maksmisest vabastatud 15. märtsist kuni 11. aprillini juhul, kui laps ei ole selle perioodi jooksul kordagi lasteasutuses käinud. Sama põhimõte laieneb ka Elva vallas tegutsevatele lastehoidudele. See tähendab, et nende laste, kes teenust ei kasuta, vanematele ei esitata aprillikuu eest lasteaia või -hoiukohatasu arvet. Vallavalitsusel on õigus vabastuse aega pikendada.

Elva linnas Tamsa tee 4 kinnistu kasuks servituudi seadmine. Elva linnas Tamsa tee 4 asuva kinnistu omanik esitas Elva vallavalitsusele 04.02.2021 avalduse teeservituudi seadmiseks, tagamaks juurdepääsu kinnisasjale. Elva vallavara eeskirja järgi võib vallavara koormata isiku nõudel ja kasuks põhjendatud juhul. 1994. aasta maareformiga on Tamsa tee 4 majapidamisele jäänud juurdepääsutee maaüksuse koosseisu arvamata. Servituut seatakse Elva linnas, Tamsa tee 4 kinnistu kasuks, suurusega ligikaudu 60,99 m². Koormatav Tamsa tee 4a kinnisasi kuulub Elva vallale, sihtotstarbega üldkasutatav maa. Teeservituut seatakse tasuta ning tähtajatult. Tee hooldamine ja korrashoid jääb tee kasutaja kanda.

Volikogu otsustas omandada kinnistu. Elva linnas asuv J. Kärneri 10a kinnistu on vallale vajalik maa-ala J. Kärneri tänavalt juurdepääsuks vallale kuuluvale kinnistule J. Kärneri tn 12a, kus asub kuur ja kasutusest väljas olev pumplahoone koos puurkaevuga. Elektrilevi OÜ nõukogu 21.12.2020 koosoleku protokolli alusel on olemas nõusolek kinnistu J. Kärneri tn 10a võõrandamiseks vallale hinnaga 180 eurot.

Kinnisasja otsustuskorras valla omandisse taotlemine. Otsuse kohaselt taotleb Elva vald endale Väike-Rakke külas asuva Rajaratta kinnistul asuvat juurdepääsutee koos teenindusmaaga. Rajaratta kinnisasi on riigi omandis, kinnisasja valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Maa-amet. Maa-amet on andnud teada, et kavandab Rajaratta kinnisasja võõrandamismenetluse algatamist. Selleks, et vältida tee aluse maa eraomandisse võõrandamist, teeb Elva vald Maa-ametile ettepaneku Rajaratta kinnisasja jagamiseks ning jagamise tulemusena tekkiv teealune kinnisasi taotleda valla omandisse.

Volikogu otsustas võõrandada Elva linnas Tartu mnt 1-2 korteriomandi. Elva linnas Tartu mnt 1 kinnistul asub seni säilinud Elva linna vanim hoone, mis on ehitatud 1837. aastal (oli Uderna postijaama postipoiste elamu). Selles on kaks korteriomandit, millest üks (eluruum nr 2) kuulub Elva vallale. Hoone on tehniliselt halvas seisukorras ja vajab põhjalikku remonti. Elva vallavolikogu tegi 1.02.2021 otsuse nr 215 omandada vallale endise omaniku pärijalt elamus ka korteriomand nr 1. Nii oleks saanud vald kinnistu ainuomanikuks. Pärijaga aga ei saavutatud kokkulepet ja ta võõrandas märtsikuu alguses temale kuulunud korteriomandi. Vallale kuuluva korteriomandi võõrandamiseks korraldab vallavalitsus enampakkumise.

Vallavalitsuse ülevaade. Vallavanem Heiki Hansen tegi istungil ülevaate vallavalitsuse, osakondade ja valla asutuste tööst.

Maano Koemets
vallavolikogu esimees

ELVA VALLAVALITSUSE INFO

Otsused 16.03 istungilt

Muu

Lubada Elva Varahalduse OÜ-l võtta riigihanke korras võtta kapitalirendile multifunktsionaalne traktor (eeldatava hankelepingu maksumusega 130 000 eurot).

Pikendada OÜ-ga EESTIIL 13.04.2020 sõlmitud üürilepingut nr 13-13/10 tähtajaga kuni 14.aprillini 2022 ning vabastada üüri tasumisest täies ulatuses perioodil 01.03.-31.05.2021.

Nõustuda N.R. Energy osaühing keskkonnaloa nr L.ÕV.TM-52739 muutmisega vastavalt keskkonnaloa muutmise taotlusele.

Muuta Elva vallavalitsuse 12.01.2021 korraldusega nr 2-3/8 kinnitatud Elva valla huvihariduse ja tegevuse kava aastateks 2021-2022.

Muuta Elva muusikakooli õppetasude määrade, vabastuse andmise ja õppetasu maksmise korda.

Kinnitada Elva valla huvihariduse ja huvitegevuse kavas aastateks 2021-2022 ette nähtud Elva valla noorte omaalgatusfondist rahalise toetuse taotlemise ja määramise kord.

Muuta Elva vallavalitsuse 18.02.2020 määrust nr 3 "Erahuvikoolide toetamise kord".

Reklaamiload

Anda välja reklaamiluba OÜ-le RPM ja Energia ja Ehitus OÜ-le reklaamide avalikustamiseks Elvas Käo tee ja Kaseküla tee ristmikul tähtajaga 01.01.2021 kuni 31.12.2021 (ka).

Salle Ritso
vallasekretär

ELVA VALLAVALITSUSE INFO

Otsused 23.03 istungilt

Maa

Määrata Vehendi külas, Limnoloogia tee 5 kinnisasja (66601:007:0168) jagamisel katastriüksuseks uutele katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed:

» Elva vald, Vehendi küla, Limnoloogia tee 5, sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa;
» Elva vald, Vehendi küla, Limnoloogia tee 5a, sihtotstarve üldkasutatav maa;
» Elva vald, Vehendi küla, Limnoloogia tee 8a, sihtotstarve üldkasutatavmaa;
» Elva vald, Vehendi küla, Limnoloogia tee 10, sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa;
» Elva vald, Vehendi küla, Limnoloogia tee 10a, sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa;
» Elva vald, Vehendi küla, Limnoloogia tee L2, sihtotstarve transpordimaa.

Määrata Külaaseme külas Vella katastriüksuse (33101:003:0651) jagamisel kaheks katastriüksuseks uutele katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed:

» Elva vald, Külaaseme küla, Vella, sihtotstarve elamumaa;
» Elva vald, Külaaseme küla, Uue-Vella, sihtotstarve elamumaa.

Muu

Kinnitada riigihanke „Elva valla haljasalade niitmine 2021-2023“ alusdokumendid.

Kinnitada kinnistu Valga mnt 38a, Elva linn, Elva avaliku kirjaliku enampakkumise läbiviimiseks moodustatud komisjoni 18.03.2021 protokoll ja tunnistada enampakkumine nurjunuks.

Kinnitada kinnistu Valga mnt 38b, Elva linn, Elva vald avaliku kirjaliku enampakkumise läbiviimiseks moodustatud komisjoni 9.03.2021 protokoll ja tulemused.

Eraldada projektitoetuste reservist projektitoetus Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Puhja Koguduse investeeringuprojekti „Piksekaitse Puhja kirikule“ omaosaluse kaasfinantseerimiseks 400 eurot.

Salle Ritso
vallasekretär

In memoriam

Valdur Parksepp

24.06.1942–23.03.2021

Valdur Parksepp sündis Ahjal. Tema huvi akordionimängu vastu sai alguse juhuslikul kodusel peol 6aastaselt. Poiss hakkaski alguses iseseisvalt akordionimängu proovima ning hiljem aitas mänguoskusi omandada kooli muusikaõpetaja. Peale põhikooli astus Valdur Heino Elleri nimelisse Tartu Muusikakooli, kus ta lõpetas nii orkestri dirigeerimise kui ka akordioni eriala. Kooli lõpetamise järel suunati ta tööle Abja muusikakooli. Aasta hiljem kutsuti ta sõjaväe teenistusse Bakuusse, kus ta juhatas populaarset estraadiansamblit ning leidis kaasa, kellega rajati ühine kodu Elvas. Siin oli Valdur algul keskkooli lauluõpetaja, 1972. aastal kutsuti ta muusikakooli akordioni õpetajaks. Valdur oli väga armastatud õpetaja üle 40 aasta. Tema tuntumatest lõpetajatest on muusikuteed jätkanud Vahur Laas, Ülle Lehtmäe ja Kersti Ala-Murr. Peale selle juhatas Valdur mitmeid ansambleid ning orkestreid Elvas ja Tartus. Tema juhendatud Elva muusikakooli akordionistide ansambel oli oodatud esineja paljudel üritustel ja need väljasõidud olid väga meeleolukad. 1970ndatest kuni 2012. aastani oli Valdur Eestis ülipopulaarne akordionist ja õhtujuht ning väga oluline osa tema elust oli detsembris jõuluvanaks muutumine. Valduri tegi nõutud pillimeheks oskus mängida professionaalselt eri stiilides ja tema absoluutselt täpne harmooniataju. Kolleegina oli Valdur äärmiselt sõbralik, lahke, südamlik, ühiste pidude hing.

Mälestame tuntud pillimeest ja kauaaegset Elva muusikakooli õpetajat Valdur Parkseppa.

Elva muusikakool
Elva vallavalitsus
Elva kultuurikogukond

Soe kevadtuul võttis
sul käest, viis sinna,
kust tagasi ei tulda

Sügav kaastunne Reedale ja Indreku perele

abikaasa, isa, äia, vanaisa

Heldur Käppa

04.06.1931–20.03.2021

lahkumise puhul.

Kalev, Maimu, Mart, Toomas, Virve, Mihkel, Leelo, Aare, Siiri, Juta, Milje-Küllike, Anne

Vaikne õhtutuule hoog,
kannab kaugelt nii hella
kellahelinat.
See toob kui unelaulu külla,
kus veel pole ununud kõik

Südamlik kaastunne lahkunud perekonnale

Valdur Parksepp

lahkumise puhul.

Mälestavad Maimu Kenner, Ago, Kait ja Guido peredega.

Suurepärase muusiku
elutee on katkenud,
mälestus jääb

Sügav kaastunne omastele

Valdur Parksepp

surma puhul.

Mälestavad Leelo Suidt, Kalev Eek, Reet Käppa ja Milje-Küllike Muttik.

Mõni hetk on elus
valusam kui teine,
Mõni hetk on kohe väga,
väga valus ...(J. Tätte)

Südamlik kaastunne
Tõnisele armsa õe

Teele Volkov'i

kaotuse puhul.

Eesti Maaülikooli PS Mag II kursusekaaslased.

Avaldame kaastunnet
Reelika Kruudale ja
lähedastele kalli

Terri Kruuda

surma puhul.

Mälestavad Kristi, Martin, Maris, Raimo, Katri ja Martin peredega.

KOGUMISAKTSIOON „VAPRAMÄE VANAD FOTOD"

Vapramäe-Vellavere-Vitipalu sihtasutus kuulutab välja kogumisaktsiooni Vapramäe ja selle lähiümbruse vanade fotode ja lugude kogumiseks.

Oodatud on fotod ja lood läbi aegade Vapramäel matkamisest, olulistest paikadest (nt Vapramäe pärn või hiinlaste haud) ja lähiümbrusest, näiteks Peedult või Tõraverest.

Fotosid kasutatakse Vapramäele uute rajatahvlite ja näituse tegemisel.

PILDILEHT ODAMEES 1929. VAADE VAPRAMÄELT MEERI MÕISA VALLAMAJA JA MAGASIAIT. Fotod: erakogu

Väga on oodatud panus kohalikelt inimestelt ja kõikidelt teistelt Vapramäel ja selle ümbruses matkanud inimestelt üle Eesti. Igale annetajatele väike meelespidamine.

Kui teil on pilte, palutakse ühendust võta e-aadressil sihtasutus@vvvs.ee või telefonil 508 8359 (Gea Järvela).

Antud projekti jaoks oodatakse fotosid kuni 31. juunini, kuid fotod on oodatud ka edaspidi, et tekiks tore arhiiv ka järgmiste näituste tegemiseks.

Lisainfo sihtasutuse kodulehel: www.vvvs.ee

KEVADMÄNG VAPRAMÄEL

Kui kõnnite korduvalt Vapramäe radu ja sooviksite natuke vaheldust, siis osalege Vapramäe kevadmängul.

Mäng on lihtsalt oma rõõmuks ja teadmiste saamiseks!

Infopostide 1–5 Ja 13–16 lähedusest leiate lisainfot kevade ja Vapramäe kohta. Otsige matkarajalt kollaseid sedeleid, mida on kokku üheksa. Küsimuste vastuseid saate kontrollida Vapramäe loodusmaja küljes olevast postkastist.

Kevadmäng on üleval 3. maini.

Lisainfo: www.vvvs.ee

VAPRAMÄE LOODUSMAJA

VÕIMALUS TELLIDA TŠERNOBÕLI SÄRK

Särgi võivad tellida kõik soovijad.

Särk maksab 26 eurot ning seda on võimalik tellida 20. aprillini.

Särgi tellimiseks tuleb teha ülekanne Pärnumaa Tšernobõli Ühendus Gamma arveldusarvele EE551010902000999005 (26 eurot) ning märkida selgitusse: ees- ja perenimi, elukoht (vald), särgi nr (S, M, L, XL, XXL jne), kontakttelefon.

Lisainfo e-aadressil jaan525@hot.ee või telefonil 512 2162, Jaan Krinal.

Avaldusi Rõngu keskkooli 1. ja 10. klassi 2021/22. õppeaastaks saab esitada digitaalselt.

Vaata www.rongu.edu.ee

Lisainfo:
e-aadress kool@rongu.edu.ee
telefon 5340 1469 (sekretär)

RÕNGU KESKKOOL 1686

ÕPILASTE VASTUVÕTT 2021/22 ÕPPEAASTAKS

Valguta Lasteaed-algkool on väike õppeasutus 1.–6. klassi õpilastele. Töö toimub liitklassides.

2021/22 õppeaastal 1. klassi tulevate õpilaste registreerimine on alanud.

Ootame uusi õpilasi ka 2.–6. klassi.

Dokumente võtame vastu kuni 27. augustini 2021.

Täpsem teave vastuvõtu kohta on veebilehel www.valguta.edu.ee.

Info telefonil 515 3209 (direktor) või e-aadressil kool@valguta.edu.ee

VALGUTA LASTEAED-ALGKOOL

TEATED

KUULUTUSED

Ehitus-, remont- ja renoveerimistööd. Kõik vajalikud tööd kodule ilusa ilme loomiseks ühest kohast. Sisetööd, välitööd, abi -ja kõrvalhoonete ehitus. Tel 5672 6823, www.teenustööd.ee

Saeketaste ja -kettide teritus ja parandus. Höövliterade teritus. Tel 5198 4130

Ostan kasvavat võsa – kraavid, põlluääred, sood, metsaalused, valgustus ja harvendusraie. Hea hind, väga kvaliteetne käsitöö. Tel 510 9827, tammepalk@gmail.com

Tammepalk Grupp OÜ ostab üraski kahjustusega ja lehtpuu metsa raieõigust, omanikule hea hind, 28-aastane kogemus, kvaliteetne loodussõbralik töö. Tammepalk@gmail.com, tel 510 9827

Ostan metsa- ja põllumaad. Tel: 552 7322

Müüa piiratud koguses tahedaid küttepuid. Info telefonil 5333 0116

Kasumetsa küttekontor: erinevat sorti kvaliteetsed küttepuud veoga. Tel 529 2305. www.kasumetsa.ee

Müüa lõhutud küttepuud – kask al 38 €/m³, lepp al 33€/m³. Alates 5 m³ Tartu ja Elva piires vedu TASUTA! Tel 5684 4554, www.sakkose.ee

Müügil kuivad klotsid 60 liitristes võrkkottides. Hind 2,9 €/kott. Vajadusel transport. Tarm AS info ja tellimine telefonidel 507 2419, 734 9991

Müüa kvaliteetset puitbriketti ja pelletit. Info ja tellimine telefonil 511 9782

Ohtlike puude raie ja hooldus. Tel 5686 6157

Kärjepõhjad. Tel 5595 1141, Raivo (Elva põhja 6)

Ohtlike puude langetamine ja hooldus. Viljapuude lõikus, okste ja lehtede äravedu. www.igihaljas.ee, tel 5650 1649

Korvtõstuki teenused. Ohtlike puude lõikus, okste purustamine, äravedu jne. Veoteenus B-kat kallur-kraanaga. Kraana 6m + 400kg (olemas palgihaarats). Oksapurustaja rent. Tel 55977007, www.tlo.ee

Bosch autodiagnostika, varuosade müük, sõiduautode remont ja hooldus (hammasrihmade vahetus; veermiku, pidurite hooldus ja remont jne). Elva. Tel 5597 7007

Muru niitmine ja aiatehnika remont, vajadusel transport. Tel 5340 7836

Otsin abilist aiatööde tegemiseks. Tel 5383 8414

Otsin abilist kodu korrastamisel. Lisainfo telefonil 748 0871

Ostan Rõngus korraliku väikese korteri. Tel 5564 1316

Noorpere soovib osta Elva valda elamukrunti (elamumaa või maatulundusmaa), võib pakkuda ka olemasoleva ja renoveerimist vajava majaga. Tel 509 1818

Kolimisteenus, transportteenus, kullerteenus. Soodsad veod Elva-Tartu-Tallinn-Elva. Vedu Jäätmejaama. Kasutatud asjade ost ja müük. Tel 505 6425

Müüa turbaga laagerdunud hobusesõnnikut. Transpordi võimalus. Tel 501 8431

Müüa laagerdunud ja värsket hobusesõnnikut 3€ kott. Kohale toomine Elva, Rannu ja Rõngu piirkonda. Tel 522 0627

Müüa sertifitseeritud seemnekartul 25 kg kottides, sort Carolus. Toidukartul sordid Esmee ja Carolis. Telefon 514 9244

Tervitame uusi ilmakodanikke!

Mattias Raudsepp
sündis 24.02.2021

Aron-Lukas Raudsepp
sündis 10.03.2021

Mattias Kinsigo
sündis 14.03.2021

Oskar Poska
sündis 09.03.2021

Luise Kriisk
sündis 11.03.2021

Johann Lukas Valdmann
sündis 14.03.2021

Emmi-Ly Vilu
sündis 09.03.2021

Evert Savi
sündis 14.03.2021

Iti Ritsing
sündis 23.03.2021

Elva vald mälestab

Margus Täkker
31.08.1951-12.03.2021

Valdek Parts
06.05.1940-16.03.2021

Kalju Aimre
09.07.1929-22.03.2021

Taimo-Adelaida Rõõm
31.08.1933-13.03.2021

Silvia Pruuli
19.03.1925-18.03.2021

Larissa Brundukova
20.04.1953-31.03.2021

Arno Sillaots
14.06.1939-15.03.2021

Heldur Käppa
04.06.1931-20.03.2021

ALGAB KÜTTE VARUMISAEG - VALI PUITBRIKETT!

1 ALUS = ca 5rm KÜTTEPUID

EELISED:

- **SOODSAM!**
- **Ei jäta tuhka!**
- **Ruumisäästlik!**
- **Pole vaja riita laduda ega kuivatada!**
- **Ei pea varuma terve aasta küttevaru!**
- **Sobib pliiti, katlasse, ahju ja kaminasse - pole vaja pikkuse järgi eraldi puid osta!**

HIND: 130 eur / alus

Kasekäbi
PUIT- JA KÜTTEMATERJALID

Kes veel pole proovinud - KASEKÄBI jagab Elva vallas esimestele huvilistele 100 pakki proovimiseks!

Tel: 56683202
kasekabi@gmail.ee
www.kasekabi.ee

ELVA TEENUSED

SOOVIB PAKKUMISI

Palupera Põhikoolile **70 rm tooreste küttepuude** (50 cm lehtpuu halupuud) ostmiseks koos kohaletoomisega.

Hinnapakkumine palume saata 20. aprilliks meilile teenused@elva.ee. Lisainfo telefonil 5035134.

Rannu lähistel asuv
puiduettevõte
võtab tööle

TOOTMISTÖÖLISI

Vajalik väljaõpe kohapeal
Töö sobib nii meestele kui naistele
Töö vahetustes, E-R

Täpsem info ja kandideerimine
5750 3626 või info@lumbester.ee

Lumbester

Teavita infolehe kandeprobleemist

Elva valla leht peab jõudma kõikidesse Elva valla postkastidesse kahe tööpäeva jooksul pärast ilmumist.

Elva vallas teostab kannet Omniva, Elva linna piirkonnas ExpressPost.

Palume probleemidest teavitada telefonil 730 9882 või infoleht@elva.ee

Avalda kuulutus

Kirjutage infoleht@elva.ee või helistage telefonil 730 9882. Reklaami suuruste ja hinnakirja kohta lugege lähemalt valla kodulehelt www.elva.ee/infoleht.

Elva valla leht

Väljaandja: Elva vallavalitsus • Toimetaja: Triinu Paas • Küljendus: Taivo Org • Trükk: AS Printall • Kojukanne: Omniva ja ExpressPost • Tiraaž: 6550 • Järgmine leht ilmub 26.04.2021 • Kaastöö esitamise soovist teatada 12.04.2021 kell 15